

## De onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep is een werkvorm waarin onderzoekers hun ervaringen uitwisselen en bespreken. De werkvorm wordt vooral gebruikt voor afstudeerders en promovendi, maar is eenvoudig in te passen in een (cursorisch) leeronderzoek. De kracht van de onderzoeksgroep zit 'm in de mogelijkheid om onderzoekservaringen te delen met mensen die in vergelijkbare omstandigheden verkeren, met vergelijkbare vragen worstelen, zich daardoor relatief eenvoudig in jouw situatie kunnen verplaatsen en graag willen horen welke problemen jij bent tegengekomen en hoe je deze problemen hebt aangepakt. Op deze wijze schept de onderzoeksgroep een collegiaal verband waarin studenten als junior-onderzoekers van en met elkaar leren.

### Werkwijze

- 1 Het leeronderzoek wordt onderverdeeld in een aantal fasen. Gangbaar is een onderscheid in planning, uitvoering en presentatie. In de plan-fase wordt de probleemstelling geformuleerd en een onderzoeksplan uitgewerkt. In de uitvoeringsfase worden de benodigde data verzameld en geanalyseerd. En in de presentatiefase worden de resultaten van het onderzoek mondeling en/of schriftelijk gepresenteerd.
- 2 Gedurende de verschillende fasen worden regelmatig bijeenkomsten (van de onderzoeksgroep) georganiseerd. In deze bijeenkomsten houden de studenten elkaar op de hoogte van vorderingen en problemen door middel van referaten.
- 3 Naar aanleiding van de referaten geven de studenten elkaar advies en proberen met elkaar de gerezen problemen te analyseren en op te lossen. De docent bewaakt het verloop van de bijeenkomst en verschaft zonodig inhoudelijke en/of methodologische informatie.

---

### Voorbeeld

In het doctoraalwerkcollege 'Dekolonisatie in drievoud' onderzoeken studenten Geschiedenis gezamenlijk overeenkomsten en verschillen in drie casussen. Er zijn drie blokken van vijf weken. In blok 1 werken de studenten een pakket basisliteratuur door, waarover zij naar aanleiding van zelf gemaakte stellingen discussiëren. Aan het eind daarvan kiest ieder een onderwerp dat past binnen een van de drie casussen en maakt daarvoor een onderzoeksopzet. In de blokken 2 en 3 werkt ieder aan het eigen onderzoek en houdt de medestudenten op de bovenbeschreven manier (zie de werkwijze) op de hoogte. In blok 3 ronden de studenten hun onderzoek af met een werkstuk. Bij de nabespreking wordt een vorm van *peer assessment* toegepast: voor elk werkstuk worden twee referenten aangewezen die het werkstuk schriftelijk beoordelen aan de hand van een set (vooraf bekende) criteria.

---

### Opmerking

- Er worden in de literatuur zeer positieve resultaten gemeld over onderzoeksgroepen voor afstudeerders en aio's. Met name bijeenkomsten rond 'het ontwikkelen en formuleren van probleemstellingen' en 'het schrijven van de eerste versie van teksten' zijn succesvol gebleken. Belangrijke voorwaarde is wel dat de onderzoeksgroepen door een deskundige op het gebied van onderzoeksvaardigheden (be)geleid worden.

### Over dit document

Deze werkvorm is afkomstig uit Milus, J., Oost, H. en Holleman, W. (2001). *Werken aan academische vorming. Ideeën voor actief leren in de onderwijspraktijk*. Utrecht: Universiteit Utrecht (IVLOS).

U mag dit materiaal gebruiken indien u de bron correct vermeldt en indien u zelf ook uw materiaal deelt via de website.